

ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค
คำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
The Effect of Health Education Learning Management Using
Phenomenon Based Learning with R-C-A Questioning Techniques
on Sexual Risk Behaviors of Grade 6 Students

ณัฐวดี พลอยดี*

Natwadee Ploydee

ธัญมา หลายพัฒน์**

Thanma Laipat

อนงค์ หาญสกุล***

Anong Hansakul

การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา,
คณะพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

Master of Education Program in Health Education and Physical Education,
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Thailand

Email: Natwadee.pd@gmail.com

Received: May 02, 2023

Revised: May 18, 2023

Accepted: May 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (๒) เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังเรียน ระหว่างห้องเรียนออนไลน์กับห้องเรียนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๕ แผน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (๑) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Pair Sample t-test และ

* นางสาวณัฐวดี พลอยดี Ms.Natwadee Ploydee

** ดร.ธัญมา หลายพัฒน์ Dr.Thanma Laipat

*** ดร.อนงค์ หาญสกุล Dr.Anong Hansakul

(๒) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยใช้วิธีทางสถิติ Independent - Sample t-test

ผลการศึกษาพบว่า (๑) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไซต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (๒) นักเรียนห้องเรียนออนไซต์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่านักเรียนห้องเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา; ประถมศึกษา; ปรากฏการณ์เป็นฐาน; คำถาม R-C-A; พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

Abstract

The objectives of the study were (1) to study of health education learning management using Phenomenon Based learning with R-C-A questioning techniques on sexual risk behaviors. (2) to compare the achievement of health education learning management using Phenomenon Based learning with R-C-A questioning techniques on sexual risk behaviors between on-site and online learning of grade 6 students. The sample of study were drawn from 2 classes of grade 6 students Prasarnmit Demonstration School (Elementary) during the academic year 2022, using Purposive sampling method. The experiment group 1 were grade 6/4 students and experiment group 2 were grade 6 online learning students. The research materials were lesson plan and sexual risk behaviors test. The statistics employed were t-test Dependent and t-test independent in Difference Score.

Findings are as follows: (1) The grade 6 both on-site and online learning students who learn with Phenomenon Based learning with R-C-A questioning techniques get higher score in sexual risk behaviors than the score before learning that was statically significant difference at level of .05 (2) The grade 6 on-site students get higher score in sexual risk behaviors after learning than grade 6 online students that was statically significant difference at level of .05.

Keywords: Health Education Learning Management; Primary; Phenomenon; R-C-A Question; Sexual Risk Behavior

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่ก้าวผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ โดยมีช่วงอายุระหว่าง ๑๒-๒๐ ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเป็นอย่างมาก เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากลอง โดยธรรมชาติของวัยนี้จะมีแรงขับทางเพศในตนเอง จึงทำให้วัยรุ่นเริ่มมีความต้องการทางเพศ มีความสนใจฝ่ายตรงข้าม และมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศอย่างชัดเจน โดยอาจเป็นจุดเริ่มต้นอันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในขณะที่เดียวกันสังคมไทยเปิดรับค่านิยมจากวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทักทายแบบโอบกอด หรือการแต่งกายล่อแหลม ส่งผลให้ค่านิยมการรักนวลสงวนตัวของไทยลดลง รวมถึงการเติบโตและพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ทั่วโลกสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้โดยง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ต ได้มีการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรประเทศไทย พบว่า ที่กลุ่มอายุ ๖-๑๔ ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ ๖๑.๔^๑ จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีนั้น มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลทำให้เกิดสังคมขึ้นใหม่ที่เรียกว่า สังคมออนไลน์ ทำให้การสื่อสารง่ายและมีความสะดวกต่อการพูดคุยหรือการนัดพบ อันก่อนให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น ได้แก่ (๑) อิทธิพลจากสื่อ คือ การรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงสื่อสิ่งกระตุ้นทางเพศ (๒) ทักษะคิดทางเพศ มีมุมมองการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาและยอมรับได้ (๓) กลุ่มเพื่อน ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบและมีการกระทำตามกัน (๔) ครอบครัว การเปิดกว้างเรื่องเพศ^๒ จากข้อมูลของกรมอนามัยปี ๒๕๖๔^๓ พบว่า วัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น และอายุน้อยลงเรื่อย ๆ และเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ตามมา ทั้งนี้ข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า เพศหญิงช่วงอายุ ๑๗ ปี มีการคลอดบุตร ๒,๓๘๕ คน ต่อปี เฉลี่ยวันละ ๖.๕ คน จะเห็นได้ว่า ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนับเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้น ๆ ที่ควรได้รับการแก้ไข เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว ตลอดจนการมีบทบาทของสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนทางเพศของวัยรุ่น ด้วยเหตุนี้การมีทักษะการปฏิบัติทางเพศที่ไม่เหมาะสม อาจเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่งผลให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาพฤติกรรมทางเพศในด้านอื่น ๆ การให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่

^๑ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานการสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๔), หน้า ๗.

^๒ มาลี สบายยิ่ง, “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมปัจจุบัน”, วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยลงขลานครินทร์, ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๒๑-๑๒๗.

^๓ สำนักงานอนามัยเจริญพันธ์, รายงานเฝ้าระวังการตั้งครรภ์แม่วัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๔, (กรุงเทพมหานคร: กรมอนามัย, ๒๕๖๔), หน้า ๑๔-๒๖.

สำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อทักษะการใช้ชีวิต และพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนต่อเพื่อนเพศเดียวกัน หรือเพื่อนต่างเพศ

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และสามารถแก้ปัญหาได้ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum; WEF) ที่กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นอย่างมากในศตวรรษที่ ๒๑ คือ ทักษะการเข้าสังคมและอารมณ์ โดยทักษะดังกล่าวไม่ได้เกิดจากการปลูกฝังจากทางโรงเรียนหรือที่บ้านเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้และฝึกฝนไปตลอดชีวิตของตัวบุคคลเอง อาศัยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่มีหลักสำคัญคือ การที่ผู้เรียนได้มีการศึกษาหรือพบสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวแล้วนำมาเชื่อมโยงกับความรู้ จนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะอาศัยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ ซึ่งจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ คือ (๑) การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) โดยมีการวางแผนการคัดเลือกเนื้อหาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชีวิตที่เหมาะสมกับผู้เรียน (๒) การจัดการเรียนรู้ (Execution) โดยจะมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการค้นคว้าที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนโดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความเป็นตัวเองออกมา (๓) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลที่สะท้อน

ให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน โดยมีลักษณะการประเมินที่หลากหลาย โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนไม่ใช่เพียงการมุ่งเน้นเกรดหรือผลการเรียน^๕ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคคำถาม R-C-A ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาทักษะชีวิต นำมาสอดแทรกในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทั้ง ๓ ขั้นตอน ซึ่งเทคนิคคำถาม R-C-A นั้นเป็นการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความรู้อเดิม พัฒนาความคิด และช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับตัวผู้เรียน โดยเริ่มจากการ

^๕ ละมัย แก้วสวรรค์, “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”, ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๘).

^๖ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, “รายงานการอบรมและสัมมนาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ณ University Of Helsinki ประเทศฟินแลนด์”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/Finland-สวก.pdf> [๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒]

ตั้งคำถามเพื่อสะท้อน (Reflect) ความเข้าใจหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีอยู่เดิม จากนั้นนำมาเชื่อมโยง (Connect) กับประสบการณ์หรือความรู้ใหม่จากการทำกิจกรรม แล้วนำมาปรับ (Apply) ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต^๖ ส่งผลให้ผู้เรียนมีการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันของตนเองเมื่อเจอกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อไม่นำตัวเองไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และในช่วงปลายปี ๒๕๖๒ มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ (Covid-19) และได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก สถานศึกษาทุกแห่งต้องปิดการเรียนการสอน จึงมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาเป็นส่วนช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวในช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ และในช่วงปี ๒๕๖๕ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ (Covid-19) ได้ทุเลาลงทางกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้ทุกสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ โดยทางโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ได้มีการจัดการเรียนการสอน ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบการเรียนออนไซต์ (On-site) และรูปแบบการเรียนออนไลน์ (On-Line) เพื่อเป็นทางเลือกให้นักเรียนที่ยังคงมีความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ (Covid-19) โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าการจัดการเรียนการสอนทั้งสองรูปแบบต้องดำเนินไปในทางเดียวกัน ใช้กิจกรรมเดียวกัน ใบบางเดียวกัน และวัดประเมินผลแบบเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลของ

การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ระหว่างห้องเรียนออนไซต์กับห้องเรียนออนไลน์ เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ห้องเรียนออนไซต์และห้องเรียนออนไลน์

๒. เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังเรียนระหว่างห้องเรียนออนไซต์กับห้องเรียนออนไลน์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (The Pretest – Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๙ ห้อง นักเรียน ๒๒๕ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๒ ห้องเรียน รวมทั้งหมด ๕๐ คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง ๒ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มทดลองที่ ๑ คือ ห้องเรียนออนไลน์ที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยที่สุด จำนวน ๒๕ คน และกลุ่มทดลองที่ ๒ คือห้องเรียนออนไลน์ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕ คน

เครื่องมือการวิจัย

๑. แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์จากค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อสูงกว่า ๐.๖

๒. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๕ แผน ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา รายฉบับจากค่าดัชนีความสอดคล้อง จากผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ ๐.๙๒

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๒. ผู้วิจัยทำการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทุกห้อง จากนั้นเลือกห้องที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยที่สุดเป็นห้องทดลอง พร้อมบันทึกผลการทดสอบก่อนเรียนเพื่อเก็บไว้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

๓. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A โดยใช้เวลาในการสอน ๖ คาบ คาบละ ๖๐ นาที

๔. ผู้วิจัยทำการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นบันทึกผลการทดสอบหลังเรียน เพื่อเก็บไว้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

๑. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A โดยมีค่าเท่ากับ ๐.๙๒

๒. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ รายฉบับโดยมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach's Alpha Method) เท่ากับ ๐.๖๑๗ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างพอใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘ ห้อง ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๒. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Pair - Sample t-test ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๓. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Independent - Sample t-test ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ห้องเรียนออนไซต์และห้องเรียนออนไลน์

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียนและหลังเรียนของห้องเรียนออนไซต์และออนไลน์

การวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	กลุ่ม	N	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	ห้องออนไซต์	๒๕	๘.๓๓	๑.๔๒	๘.๘๐	๑.๐๖	-๒.๔๕	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๘.๔๐	๑.๑๓	๘.๗๓	๐.๘๗	-๑.๗๒	๐.๐๐๐
ทักษะการปฏิบัติ	ห้องออนไซต์	๒๕	๖.๔๗	๑.๓๑	๘.๐๗	๐.๗๔	-๗.๕๔	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๖.๕๓	๑.๒๘	๗.๙๐	๐.๙๒	-๖.๐๑	๐.๐๐๐
เจตคติ	ห้องออนไซต์	๒๕	๓๙.๙๓	๔.๒๗	๔๕.๑๗	๒.๓๖	-๘.๒๑	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๔๐.๐๓	๔.๐๓	๔๓.๓๗	๒.๙๓	-๕.๙๙	๐.๐๐๐

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าก่อนเรียน โดยห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนเรียนเท่ากับ ๘.๓๓ หลังเรียนเท่ากับ ๘.๘๐ ค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติก่อนเรียนเท่ากับ ๖.๔๗ หลังเรียนเท่ากับ ๘.๐๗ จากคะแนนเต็ม ๑๐ และมีค่าเฉลี่ยเจตคติก่อนเรียนเท่ากับ ๓๙.๙๓ หลังเรียนเท่ากับ ๔๕.๑๗ และห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนเรียนเท่ากับ ๘.๔๐ หลังเรียนเท่ากับ ๘.๗๓ ค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติก่อนเรียนเท่ากับ ๖.๕๓ หลังเรียนเท่ากับ ๗.๐๙ จากคะแนนเต็ม ๑๐ และมีค่าเฉลี่ยเจตคติก่อนเรียนเท่ากับ ๔๐.๐๓ หลังเรียนเท่ากับ ๔๓.๓๗

๒. เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังเรียนระหว่างห้องเรียนออนไลน์กับห้องเรียนออนไลน์

ตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของห้องเรียนออนไลน์และออนไลน์

การวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	กลุ่ม	N	หลังเรียน		t	p
			$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	ห้องออนไซต์	๒๕	๘.๘๐	๑.๔๒	-๑.๓๑๕	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๘.๗๓	๐.๘๗		
ทักษะการปฏิบัติ	ห้องออนไซต์	๒๕	๘.๐๗	๐.๗๔	๐.๗๗๒	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๗.๙๐	๐.๙๒		
เจตคติ	ห้องออนไซต์	๒๕	๔๕.๑๗	๒.๓๖	๒.๖๑๘	๐.๐๐๐
	ห้องออนไลน์	๒๕	๔๓.๓๗	๒.๙๓		

จากตารางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่านักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่านักเรียนห้องเรียนออนไลน์ โดยห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ยความรู้หลังเรียนเท่ากับ ๘.๘๐ ห้องเรียนออนไลน์เท่ากับ ๘.๗๓ ห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติหลังเรียนเท่ากับ ๘.๐๗ ห้องเรียนออนไลน์เท่ากับ ๗.๙๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐ และห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ยเจตคติหลังเรียนเท่ากับ ๔๕.๑๗ ห้องเรียนออนไลน์เท่ากับ ๔๓.๓๗ จากคะแนนเต็ม ๕๐

อภิปรายผลการวิจัย

๑. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ทั้งห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์มีผลการวัดความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเริ่มจากการที่ผู้สอนเลือกนำปรากฏการณ์การของเด็กวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร หรือที่เรียกว่า “คุณแม่วัยใส” ที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าสังเกตการณ์การอบรมคุณแม่วัยใส ณ โรงพยาบาลบ้านนา จังหวัดนครนายก มาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน เนื่องจากคุณแม่วัยใสที่มีอายุระหว่าง ๑๓-๑๙ ปี โดยร้อยละ ๙๐ ได้ความรู้จากกับพ่อของเด็กผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค และใช้เวลาในการศึกษาดูใจไม่นานก่อนตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งผลกระทบที่ตามมาคือการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี สบายยิ่ง^๖ ที่ทำการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ (๑) อิทธิพลจากสื่อ คือ การรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงสื่อสิ่งกระตุ้นทางเพศ (๒) ทักษะคิดทางเพศ มีมุมมองการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาและยอมรับได้ (๓) กลุ่มเพื่อน ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบและกระทำตาม ๆ กัน (๔) ครอบครัว การเปิดกว้างเรื่องเพศ ประกอบกับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้ โดยผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ การร่วมกันตอบคำถามภายในชั้นเรียน การระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เน้นกระบวนการคิดของตัวบุคคลที่เกิดจากความสนใจในปรากฏการณ์ และลงมือหาคำตอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา^๗ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานประกอบไปด้วย ๓ ขั้นตอน คือ (๑) การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) (๒) การจัดการเรียนรู้ (Execution) และ (๓) การประเมินผล (Evaluation) โดยวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคคำถาม

^๖ มาลี สบายยิ่ง, “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมปัจจุบัน”, วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยลงชลานครินทร์, ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๒๑-๑๒๗.

^๗ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, “รายงานการอบรมและสัมมนาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ณ University Of Helsinki ประเทศฟินแลนด์”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/Finland-สวก.pdf> [๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒].

R-C-A ซึ่งเป็นเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม พัฒนาความคิด และช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้กับตัวผู้เรียนไปสอดแทรกในกระบวนการ PEE ทั้ง ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) ใช้เทคนิคการสะท้อนกลับ (Reflect) ในการคัดเลือกปรากฏการณ์ “การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” โดยปรากฏการณ์ที่เลือกนั้นสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมในวัยใกล้เคียงกับตัวผู้เรียน จากนั้นใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อตรวจสอบว่าปรากฏการณ์ “การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” มีการเชื่อมโยงกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีไปในทางที่ถูกต้อง และใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) เพื่อค้นหาว่าอะไรคือแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดการเรียนรู้ (Execution) ใช้เทคนิคคำถามการสะท้อนกลับ (Reflect) เพื่อสะท้อนความรู้สึก มุมมอง และความตระหนักของผู้เรียนต่อ “การมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” ใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์การใช้สื่อหรือการได้รับข้อมูลข่าวสารของผู้เรียนในอดีตกับแนวคิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีแนวทางในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินผล (Evaluation) ใช้เทคนิคคำถามการสะท้อนกลับ (Reflect) เพื่อประเมินผู้เรียนว่าเกิดความตระหนักต่อ “การปฏิบัติตนที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” และตระหนักถึง “ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” จากนั้นใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อประเมินผู้เรียนว่าสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ในอดีตกับองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างถูกต้อง และใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) โดยกำหนดคำถามให้พูดเรียนอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อประเมินแนวทางการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และทักษะการปฏิบัติในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

จะเห็นได้ว่าเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นเทคนิคที่สามารถประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผู้เรียนได้ในทุกขั้นตอน และเป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนาและสร้างเสริมทักษะชีวิตให้ผู้เรียน ได้ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อไม่ให้นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และเมื่อผู้เรียนต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์เสี่ยงจริงก็จะสามารถนำความรู้และทักษะที่ตนมีแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น

๒. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่านักเรียนห้องเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ได้มีการออกมาตรการล็อกดาวน์ (Lockdown) ซึ่งเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินจึงทำให้สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนการสอนจากการเรียนในชั้นเรียนเป็นการเรียนในรูปแบบออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ และเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ จะลดลง กระทรวงศึกษาธิการ^๙ ได้มีนโยบายกำหนดให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลในระดับปฐมวัย-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และทางโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ได้มีการจัดการเรียนการสอน ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบการเรียนออนไซต์ (On-site) และรูปแบบการเรียนออนไลน์ (On-Line) เพื่อเป็นทางเลือกให้นักเรียนที่ยังคงมีความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ โดยอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่าจัดการเรียนการสอนทั้งสองรูปแบบต้องดำเนินไปในทางเดียวกัน ใช้กิจกรรมเดียวกัน ใบบางเดียวกัน และวัดประเมินผลแบบเดียวกัน ประกอบกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนผ่านกิจกรรมกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง และองค์ความรู้ร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพจะเกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่ากับห้องเรียนออนไซต์ สองคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธญา สงวนวงศ์^{๑๐} ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างการเรียนในรูปแบบปกติ (On-site) และการเรียนรูปแบบออนไลน์ (On-Demand, On-Air, และ On-Air) โดยพิจารณารายด้าน ๓ ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพของการเรียน ด้านประสิทธิภาพของผู้เรียน และด้านอุปกรณ์การสอน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของการเรียนในรูปแบบปกติ (On-site) อยู่ในระดับ ดี และประสิทธิภาพโดยรวมของการเรียนรูปแบบออนไลน์ (On-Demand, On-Air, และ On-Air) อยู่ในระดับ ปานกลาง รวมถึงผู้วิจัยได้พบข้อจำกัดหลายประการการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ดังนี้

๑) ความเหนื่อยล้าในการเรียน เนื่องจากตารางเรียนออนไลน์วิชาสุขศึกษาจะอยู่ในคาบที่ ๒ ในช่วงเช้าของวันจันทร์ การที่นักเรียนต้องนั่งหน้าจอเป็นเวลานานทำให้ตาอ่อนล้า ตาแห้ง รวมถึงไม่มีเวลาพักสายตา จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่อยู่ในสภาวะเหมาะสมต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับบทความของแคธริน ฮูลิค^{๑๐} ที่กล่าวว่า การที่เด็กในช่วงอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี ใช้เวลาในการอยู่หน้าจอเป็นเวลานานกว่า ๑ ชั่วโมง

^๙ กระทรวงศึกษาธิการ. “โรงเรียนหยุด ความรู้ไม่หยุด”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/ศธ-ยื่นหนังสือเรียนออนไลน์/> [๘ สิงหาคม ๒๕๖๕].

^{๑๐} ศรีธญา สงวนวงศ์, “ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ในยุคโควิด ๑๙ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๔).

^{๑๐} Kathryn Hulick, Health screen time is one challenge of distance learning, [Online], Available : <https://www.snexplores.org/article/healthy-screen-time-is-one-challenge-of-distance-learning>, [11 September 2020].

มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น ปัญหาทางด้านสายตา การคิดประเมิณผล การอ่าน และการใช้ภาษา รวมถึงสอดคล้องกับหนึ่งในคำแนะนำของ แพทย์หญิงพิชยา พูลสวัสดิ์^{๑๑} ที่ได้กล่าวไว้ในบทความว่า การพักสายตาเป็นระยะ ๒๐/๒๐/๒๐ (พักสายตาจากหน้าจอทุก ๒๐ นาที มองสิ่งของไกล ๒๐ ฟุต นาน ๒๐ วินาที) สามารถช่วยลดปัญหาสุขภาพและภาวะเครียดของนักเรียนได้

๒) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนทั้งจากการตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งการในห้องออนไลน์ไม่สามารถทำกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม ซึ่งแตกต่างจากการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียน ที่ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในหลายรูปแบบ ทั้งระหว่างผู้สอนกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ซึ่งห้องเรียนออนไลน์ยังเอื้อต่อการจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การจับกลุ่มระดมความคิด การแสดงความคิดเห็น หรือการนำเสนอหน้าชั้น โดยจะสามารถให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากการโต้ตอบ การสนทนา หรือการอภิปรายได้ทันที และสืบเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลาย สนุกสนาน เพลิดเพลินกับการร่วมกิจกรรมในห้อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น

๓) สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนออนไลน์ ไม่เอื้อต่อการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนลดลง เช่น การที่ไม่ได้เห็นหน้ากันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนระหว่างการดำเนินการสอน จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมการจดจ่อกับการเรียนของผู้เรียนได้ รวมถึงการมีเสียงรบกวนรอบข้าง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถทราบได้เลยเนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องปิดเสียงระหว่างการจัดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา จะเปิดเสียงได้เฉพาะในช่วงตอบคำถามเท่านั้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ เอลฮัม ฮุสเซน^{๑๒} ที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับเอมิเรตส์ ต่อการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-๑๙ พบว่าปัญหาสิ่งรบกวนภายนอกเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลต่อสมาธิในการเรียนของผู้เรียน แม้จะยังกล่าวได้ว่าหัวใจหลักของการเรียนออนไลน์คือความสะดวกในการเรียนรู้ ที่สามารถเรียนที่ไหนหรือเมื่อไหร่ก็ได้ (Anywhere-Anytime) ไม่สามารถใช้ได้กับช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินในครั้งนี้ เพราะการเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นการเรียนที่บ้าน (Anywhere-At home) ซึ่งความพร้อมทางสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่บ้านแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันจึงยากต่อการควบคุม

^{๑๑} แพทย์หญิงพิชยา พูลสวัสดิ์, “การดูแลเด็กในช่วงเรียน Online”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/paediatric-knowledge/online-learning/> [๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔].

^{๑๒} Elham Hussein, Exploring undergraduate students' attitudes towards emergency online learning during COVID-19: A case from the UAE, *Children and Youth Services Review*, Vol. 119 No. 21 (2020) : p 1-7.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

๑. ควรมีครูผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานภายในชั้นเรียนด้วย เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นเป็นการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ หากมีครูผู้สอนวิชาอื่นเข้าร่วมด้วย จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมโยงความรู้ระหว่างวิชาได้ชัดเจนขึ้น

๒. ควรมีแนวทางในการควบคุมการเรียนห้องเรียนออนไลน์มากกว่านี้ เนื่องจากผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ของห้องเรียนออนไลน์ ต่ำกว่ากลุ่มห้องเรียนออนไลน์ โดยสังเกตได้จากการที่นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม อาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนเปิดโปรแกรมไว้ แต่ไม่ได้จดจ่ออยู่กับการเรียน จึงทำให้ผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของต่ำกว่ากลุ่มห้องเรียนออนไลน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมานำเทคนิคคำถาม R-C-A มาสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานแล้วสามารถใช้การจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคอื่นๆ เพิ่มเติมได้ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (5E) หรือการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นต้น

๒. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะชีวิตในเนื้อหาอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคติดต่อ หรือสารเสพติด เป็นต้น

บรรณานุกรม

เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร. “เทคนิคคำถาม R-C-A กับการพัฒนาทักษะชีวิต”. **วารสารศึกษาศาสตร์**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖) : ๒.

มาลี สบายยิ่ง. “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมปัจจุบัน”. **วารสาร**

วิทยบริการ มหาวิทยาลัยลงชลานครินทร์. ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒)

: ๑๒๑-๑๒๗.

ละมัย แก้วสุวรรณค์. “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”. **ปริญญา**

การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๘.

ศรัณยา สงวนวงศ์. “ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ในยุคโควิด ๑๙ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัย

รามคำแหง, ๒๕๖๔.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานการสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน
ครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๔.

สำนักงานอนามัยเจริญพันธ์. รายงานเฝ้าระวังการตั้งครรภ์แม่วัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร:
กรมอนามัย, ๒๕๖๔.

Elham Hussein. “Exploring undergraduate students’ attitudes towards emergency
online learning during COVID-19: A case from the UAE”. **Children and Youth
Services Review**. Vol. 119 No. 21(2020) : p 1-7.

กระทรวงศึกษาธิการ. “โรงเรียนหยุด ความรู้ไม่หยุด”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.moe.
go.th/](https://www.moe.go.th/) [๘ สิงหาคม ๒๕๖๕].

พิชยา พูลสวัสดิ์. “การดูแลเด็กในช่วงเรียน Online”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.gj.
mahidol.ac.th/main/paediatric-knowledge/online-learning/](https://www.gj.mahidol.ac.th/main/paediatric-knowledge/online-learning/) [๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔].

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. “รายงานการอบรมและสัมมนาการจัดการเรียนการสอน
วิทยาศาสตร์สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ณ
University Of Helsinki ประเทศฟินแลนด์”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.
obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/Finland-สวก.pdf](https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/Finland-สวก.pdf) [๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒].

Kathryn Hulick. **Health screen time is one challenge of distance learning**. [Online].
Available : [https://www.snexplores.org/article/healthy-screen-time-is-one-
challenge-of-distance-learning](https://www.snexplores.org/article/healthy-screen-time-is-one-challenge-of-distance-learning). [11 September 2022].